

DECLARATIO

ad pingendam multifariam lineam spiralem, & imponuntur vicissim in parte exteriori cochleę. Iam rotulę orientalis, cuius vltima ora denticulata est, centrū in extremitatem quadratam cochleę partis interioris infigitur, vt circino omnibus partibus suis composito, illius rotulę auxilio moueatur cochlea, & paulatim emittatur cuspis mobilis, regula (quę eam defert) semper existēte in scissura quadrata, quę in canonis superiori parte est. quod est propositum.

PROP. VII.

Tornus nouus & geometricus, ad reducendam in formam oualem quemlibet cylindrum, & conum cum suis ornamentis, ex omni tornatili materia.

Declaratio 7. figura.

Huius torni notitia forsitan non oblectabit te, si partes illius intellexeris. Basis vt in vulgaribus est, sed ex fulcris eminent capita (vt ita dicā) immobilia duo: alia enim mouētur, quod ex figura videre licet. In parte horum superiore scissura est, vt tabella in ea possit liberè deprimi & subleuari ad motum orbium capitibus interiacentium. Duo enim sunt orbis, vnus orientalis: alter occidentalis, qui disponuntur vt in circino ad ouale describēdum: his orbibus assidet tabella mobilis iam dicta, in cuius foraminibus ferreum instrumentum imponitur, vnde fit vt motu orbium illud deprimatur aut eleuetur, vt cylindrus instar oualis tornetur. Reliqua ex figurę aspectu clara sunt.

PROP. VIII.

Alterum torni genus, ex proximo ortum, ad tornandum, excauandum, & ornandum in formam oui pateras & vrceolos ex materia qualibet ferri patiente.

Declaratio 8. figura.

Hic tornus, vt annuit propositio, ex præcedente pendet, & illo intellecto nulla in hac figura est obscuritas. In eo enim videtur orbiculus iam ante dictus, ex quo pendet oualis descriptio. Hic enim orbiculus cogit ferrum operantis quod in capitum rimis perpendicularibus impositum videtur ab oriente in occidentem. Reliqua ex iam dictis & figura accipi possunt.

PROP. IX.

Tertium torni genus, subtilitate non carens ad insculpendam pedetentim cochleę partem interiorē cuiusvis formę in ambitum cuiusvis figurę rotundę & solidę, vel etiam oualis & conoidis.

Declaratio 9. figura.

Intellecto circino ad spiralem lineam describendam accommodato omnia erunt huius torni facilia. Sed vt melius intelligantur, particulatim placet explicare.

Duo fulcra eminent versus septentrionem 2. m. in quorum eminentia occidentali vna pars operis sustinetur. Item inter has sunt tria mobilia capita, quorum occidentale est maius, reliqua vero æqualia in quibus liberè mouetur cochlea, cuius parte exteriori fixata, interior (tempore motus) admouetur & remouetur, vt pars illius occidentalis ferreo instrumento hærens ducatur & reducatur. Superiùs ad septentrionē numeratis à torni basi 1. m. & 19. p. voluitur baculus, in cuius medio & extremitatibus chordę circunuoluuntur, quarū quę media est parte vna ab artificis manu, altera verò ponderis grauitate trahitur, vt alię quoque, in quarū simili parte pondus est, altera extremitate baculo volubili hærentes. Chorda autem orientalis orbiculatim glomeratur circa cochleę partis interioris extremum, vnde cochlea mouetur. Occidentalis verò ambit partem vltimam operis. Nunc restant quę ad motum ferrei instrumenti spectant. In ipso enim instrumento pictor errauit: nam sursum & deorsum in trabe immissa quę à cochleę interioris parte vltima ducitur, debet moueri. Partes autem quę illius motum efficiunt, sunt, Tignus terrę parallelus longus 2. m. 18. p. qui à pede hominis motum accipit, in cuius termino orientali & occidentali fixa sunt duo ligna ei similia, sed non tam longa. Item apparent duo eminentia brachiola, in quibus sunt trochleę circa quas ab eis lignis emittuntur chordę, ex quarum parte altera dependent pondera. Hęc docebit figura.

PROP. X.

Aliud denique torni genus nondum visum, perpoliēdo & secando marmori, aut lapidi cuiusvis speciei, etiam durioris, in frustra ad ornamenta sumptuosorum aedificiorum.